

OVERDENKING

WIJS

1 Alle wijsheid komt van de Heer en is bij hem tot in eeuwigheid.

*2 De zandkorrels aan de zee, de druppels van de regen
en de dagen van de eeuwigheid, wie kan ze tellen?*

*3 De hoogte van de hemel, de breedte van de aarde,
de oervloed en de wijsheid, wie kan ze meten?*

*4 De wijsheid is vóór alles geschapen,
inzicht en begrip bestonden al voor de tijd begon.*

*5 De bron van de wijsheid is het woord van God in de hoogste hemel,
haar wegen zijn de eeuwige geboden.*

Deze tekst komt uit Wijsheid van Jezus Sirach, één van de deuterocanonieke boeken van de bijbel. De boeken van het Oude en Nieuwe Testament zijn canoniek, dat wil zeggen: van belang. Het Griekse woord canon betekent o.a. liniaal, richtsnoer of maatstaf, in het meervoud: stellingen of regels. Deuterocanoniek wil dan zeggen, vrij vertaald: in tweede instantie van belang. Deze elf boeken - Tobit, Judit, Ester (in de Griekse versie), 1 en 2 Makkabeeën, Wijsheid, Wijsheid van Jezus Sirach, Baruch, Brief van Jeremia, aanvullingen op Daniël in het Grieks en Het gebed van Manasse - zijn niet gezaghebbend maar wel leerzaam.

En dáár is het Jezus Sirach om te doen geweest, schrijft zijn kleinzoon, die het boek uit het Hebreeuws in het Grieks heeft vertaald, in de proloog. Na een grondige studie van de Wet, Profeten en Geschriften, voelde zijn grootvader zich geroepen 'ook zelf iets te schrijven dat lering en wijsheid bevatte'. Zijn belangrijkste bronnen waren de Wet (de Tora) en het boek Spreuken. Jezus Sirach verzamelde en bewerkte teksten om de levensleer van God toegankelijker te maken voor de gelovigen. Hij was geen vernieuwer, maar een behouder die goed kon luisteren, die kritiek leverde én ter harte nam.

Jezus Sirach geldt als een voorloper van de wetgeleerden uit de evangeliën, hij leefde in de tweede eeuw voor Christus. Hij wordt ook wel 'de eerste rabbi' genoemd of zelfs een 'kerkvader avant la lettre'. Ontzag voor God was voor hem uitgangspunt en conclusie van alle wijsheid, van inzicht en begrip; fundament, voltooiing, krans en wortel

van alle wijsheid. En voor ons moet dat toch ook zo zijn. Ontzag voor God, voor de hoogten en breedten en diepten van het bestaan zet onze eigen wijsheden en waarheden in een ander licht. En dan geen licht in somber november grijs, maar in vrolijke herfsttinten.

Kijk eens naar de vogels
in hun hoge vlucht,
kijk eens naar de wolken
boven in de lucht.
Kijk eens naar de hemel,
naar de lichte zon,
hoger is Gods liefde:
licht- en warmtebron.

Kijk eens naar de toppen
van die hoge berg,
hoger is Gods liefde,
als een rots zo sterk.
Denk eens aan de diepte
van de oceaan,
dieper is Gods liefde:
bron van je bestaan.

(Psalm 36: 6 - 10 bij Jezus Sirach 1: 1 - 5, te zingen op de melodie van 'Land of hope and glory' uit: Heb je wel gehoord 11 van Mies Westera-Franke)

Lisette van Buuren